

1948 prešli na základe Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy zo dňa 25. 06. 1948 pod č. B XXXX/XXXX-I/IV na štát, pretože na pozemky bola dňa 25. 07. 1948 uvalená úradná správa. V prípade nehnuteľností v pkn. vl. č. XXXX tieto prešli do vlastníctva V. štátu v správe E. majetkov v L. dňa 23. 12. 1954 podľa pridelovej listiny vydananej ONV - pôdohospodárskym úradom v E. dňa 17. 12. 1954. Dospel k záveru, že žalobca je v konaní aktívne vecne legitimovaný a teda oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. V tejto súvislosti uviedol, že otázka, či je Rímskokatolícka cirkev právnym nástupcom po M. kapitule (M. arcidiecéze) bola riešená už v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 3 Cdo 119/2002, 2 Cdo 208/2009, 3 Cdo 300/2010, ako i rozhodnutiach ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 216/2011, III. ÚS 373/2012, II. ÚS 42/2011. Podľa ich záverov, Rímskokatolícka cirkev so sídlom na Slovensku bola na základe právneho nástupníctva podľa územného princípu vlastníkom všetkých nehnuteľností pôvodne zapísaných v pozemkových knihách na zahraničné právne subjekty, teda aj na M. kapitolu na D. a O. cirkev bola na území D. štátom uznaná cirkev aj v období, ktoré je podľa zák. č. 161/2005 Z. z. rozhodné pre zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam a bola vlastníkom aj tých nehnuteľností, ktoré boli v čase odňatia štátom vedené v pozemkových knihách na M. arcidiecézu alebo iný zahraničný právny subjekt Rímskokatolíckej cirkvi. M. arcidiecéza nemala k týmto majetkom v období odňatia štátom už žiadne práva ani de facto ani de iure. Svätá stolica im právo spravovať tieto majetky odňala 29.05.1922 a práve toto územie aj odčlenila od M. arcidiecézy a pripojila k P. apoštolskej administratúre dňa 02.09.1937. Dodal, že po začatí konania nastala ďalšia právna skutočnosť, v dôsledku ktorej sa oprávnenou osobou stal žalobca, keď dňa 14. 02. 2008 bola vyhlásená Apoštolská konštitúcia „Slovachiae sacrorum Antistites“ o vzniku diecéz a zmene hraníc a mien diecéz a cirkevných provincií, ktorou zanikla J.-P. arcidiecéza a boli zriadené nové diecézy, pričom právne nástupníctvo z pôvodného žalobcu Rímskokatolícka cirkev, J.-P. arcidiecézy so sídlom v P., bolo preukázané potvrdením Ministerstva kultúry SR z 16. 03. 2009 o právnej subjektivite žalobcu, čo argumentačne podporil i poukazom na rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 87/2010 a 5Cdo 139/2010. K otázke vecnej pasívnej legitimácie žalovaného uviedol, že povinnou osobou podľa zák. č. 161/2005 Z. z. môže byť i právnická osoba, ktorá spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, ako to vyplýva z rozhodnutia ÚS SR zo dňa 01. 03. 2012 sp. zn. IV. ÚS 111/2012 a z rozsudku NS SR sp. zn. 2Cdo 160/2006 zo dňa 29. 05. 2007, podľa ktorých vecne pasívne legitimovaným účastníkom v spore o vydanie nehnuteľností podľa zák. č. 282/1993 Z. z. môže byť nielen vlastníkom nehnuteľností, ale aj právnická osoba spravujúca majetok štátu, ktorá ku dňu účinku tohto zákona nehnuteľnosti držala.

4. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti žaloby po pripustení jej zmeny s ohľadom i na žalobcom predložené geometrické plány číslo X/XXXX, číslo X/XXXX a X/XXXX, ktorými boli vytvorené z pôvodných parciel zapísaných na LV č. XXXX, kat. úz. C., parcely s druhom pozemku orná pôda, ktoré je možné vydať podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona číslo 161/2005 Z. z. Poukazujúc na dĺžku trvania sporu a na to, že žalobca nepredložil rozhodnutie o zmene druhu pozemku, ktoré by jednoznačne preukázalo, že došlo k zmene druhu pozemku zastavaných plôch na poľnohospodársku pôdu, resp. ornú pôdu, zastal názor, že bolo možné vyhovieť iba tej časti žaloby, kde na základe geometrických plánov sa vytvorili nové parcely s druhom pozemku orná pôda. Konštatoval, že žalobca splnil aj ďalšie podmienky podľa reštitučného zákona na to, aby bolo možné žalobe vyhovieť po pripustení jej zmeny. Žalobca v konaní preukázal, že zaslal žalovanému riadnu výzvu dňa 13. 01. 2006 podľa reštitučného zákona na vydanie nehnuteľností a uplatnil svoje právo včas, v zákonom stanovenej lehote do 30. 04. 2006. Vo výzve uviedol, že žiada povinnú osobu na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam nachádzajúcim sa v kat. úz. C., ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu, hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, nehnuteľnosti presne špecifikoval v prílohe k výzve podľa ich zápisov v pkn. vl. č. XXX, XXXX a XXXX, ako aj identifikácie parc. č. XXXX/XX zo septembra 2005 a v LV č. XXXX a zároveň uviedol dôvody vydania a navrátenia vlastníctva ako oprávnenej osobe. Poukázal na to, že žiadané nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu z dôvodu uvedenom v § 3 ods. 1 písm. c) reštitučného zákona (odňatím bez náhrady v zmysle zákona číslo 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy), alebo z dôvodu uvedenom v § 3 ods. 1 písm. h) zákona číslo 161/2005 Z. z. (prevzatím bez právneho dôvodu), čo osvedčoval zápis v pripojenej pkn. vl. č. XXX, nehnuteľnosti v pkn. vl. č. XXXX kat. úz. C., prešli do vlastníctva štátu z dôvodu uvedenom v § 3 ods. 1 písm. c) zákona číslo 161/2005 Z. z. (odňatím bez náhrady v zmysle zákona číslo 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy) a nehnuteľnosti v pkn. vl. č. XXXX kat. úz. C. prešli do vlastníctva štátu z dôvodu uvedenom v § 3 ods. 1 písm. h) zákona číslo 161/2005 Z. z. (prevzatím bez právneho dôvodu), čo osvedčoval zápis v pkn. vl. č. XXX. Mal za to, že žalobca uvedenou výzvou dostatočne uplatnil existujúce právo. Následne riešil otázku, či nehnuteľnosti, ktoré zostali predmetom

sporu, majú charakter nehnuteľností uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 161/2005 Z. z. Dôvodil, že poľnohospodárskou pôdou sa rozumieju pozemky, ktoré sú ako poľnohospodárska pôda využívané na poľnohospodársku výrobu (podľa zák. č. 220/2004 Z. z. a zák. č. 245/2003 Z. z.). Mal za to, že citovaný zákon je potrebné vykladať širšie a benevolentnejšie v prospech oprávnenej osoby, preto bolo možné vydať a navrátiť vlastníctvo aj k zastavanej ploche, nádvoriám, ostatným plochám a podobne v prípade, že slúžia bezprostredne poľnohospodárskej výrobe alebo sú pre ňu nepostrádateľné. Za rozhodujúcu skutočnosť označil skutočný charakter sporných nehnuteľností a za podstatný považoval aj druh pozemku zapísaný v katastri nehnuteľností na príslušnom liste vlastníctva. Z predložených geometrických plánov žalobcom zistil, že je možné vydať a navrátiť vlastníctvo k tým nehnuteľnostiam, ktoré sú v nich uvedené ako orná pôda, nakoľko tento druh pozemku zodpovedá poľnohospodárskej pôde podľa § 2 ods. 1 písm. a) reštitučného zákona. Išlo o nehnuteľnosti v kat. úz. C., zapísané na LV č. XXXX ako parcely registra C č. XX XXX/X - orná pôda o výmere XXXX m², ktorá bola odčlenená z pôvodnej parc. č. XX XXX/X geometrickým plánom č. X/XXXX, parc. č. XX XXX/X - orná pôda o výmere XXX m², odčlenená z pôvodnej parc. č. XX XXX geometrickým plánom č. X/XXXX a par. č. XX XXX/X - orná pôda o výmere XXXmX, odčlenená z pôvodnej parc. č. XX XXX geometrickým plánom č. X/XXXX, na vydanie ktorých žalovaného zaviazal. Ďalšie novovytvorené parcely podľa geometrických plánov tvorili druh pozemku - zastavané plochy, ktoré nebolo možné podľa reštitučného zákona vydať a žalobca nepreukázal, že tieto bezprostredne slúžia poľnohospodárskej výrobe alebo sú pre ňu nepostrádateľné, preto zamietol žalobu v časti, v ktorej sa žalobca domáhal vydania novovytvorených nehnuteľností podľa geometrických plánov. V prípade ostatných nehnuteľností, ktorých vydania a navrátenia vlastníckeho práva sa žalobca domáhal podľa zmeneného žalobného návrhu zo dňa 26. 06. 2017 uviedol, že vo veľkej časti z týchto pozemkov ide o druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, v menšej časti o trvalé trávne porasty, ostatné plochy a vodné plochy, ako sú zapísané a vedené na LV č. XXXX kat. úz. C.. Stotožnil sa s tvrdením žalovaného, že vydať možno len pozemky, ktoré zodpovedajú zákonnému ustanoveniu § 2 ods. 1 reštitučného zákona a nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že vydať možno aj pozemky, ktoré nie sú v čase vydania poľnohospodárskou pôdou, keďže pre určenie druhu pozemku má byť rozhodujúci čas odňatia. Dodal, že ak v reštitučnom zákone je taxatívne ustanovené, že sa vlastnícke právo navracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu, tak v žiadnom prípade nie je možné vlastnícke právo vrátiť a vydať k nehnuteľnostiam, ktoré poľnohospodársku pôdu netvoria. Zvýraznil, že podľa reštitučného zákona, a konkrétne aj v danom prípade, nie všetky nehnuteľnosti, ktorých vydania a navrátenia vlastníckeho práva sa žalobca domáha s druhom pozemku „zastavané plochy a nádvoria“ sú pozemkami, ktorých vydanie by bolo vylúčené v zmysle § 6 reštitučného zákona. Na druhej strane mal za nepochybné, že tieto pozemky nie sú poľnohospodárskou pôdou, ktorých vydanie by bolo možné v zmysle § 2 ods. 1 reštitučného zákona, keď § 6 bližšie upravuje, ktoré nehnuteľnosti nepodliehajú vôbec reštitúcii a to aj v prípade, že by boli v súčasnosti zapísané ako poľnohospodárska pôda, preto toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že ak sa vlastníctvo nenavracia k pozemkom uvedeným v tomto ustanovení, tak sa vracia vlastníctvo k všetkým ostatným pozemkom. Zdôraznil, že v prípade reštitučného zákona sa vlastnícke právo vracia k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu a nie poľnohospodársky pôdny fond, z čoho vyplýva, že v prípade inej ako poľnohospodárskej pôdy (§2 ods.1 písm. a) zákona) a tú tvorí podľa zák. čísla 220/2004 Z. z. a jej § 2 písm. b) produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmelnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty, neprichádza do úvahy navrátenie vlastníckeho práva. Všetky sporom dotknuté nehnuteľnosti, s druhom pozemku zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy, záhrady, vodné plochy, sú tak v katastri nehnuteľností zapísané a vedené ako iný druh pozemku než orná pôda, a teda v ich prípade nejde o poľnohospodársku pôdu, ktorú by bolo možné vydať a navrátiť k nej vlastnícke právo podľa ustanovenia § 2 ods. 1 reštitučného zákona. V tejto súvislosti poukázal na obdobné právne závery vyplývajúce z rozhodnutí súdov Slovenskej republiky vydaných v reštitučných veciach, kde stranami sporu boli žalobca a žalovaný. Prezentoval názor, že žalobca nemá v zmysle § 6 písm. b) reštitučného zákona nárok na vydanie týchto nehnuteľností nakoľko ide o pozemky, ktoré boli po prechode alebo po prevode do vlastníctva štátu zastavané. Skutočnosť, že žalovaný ako vlastník sporných pozemkov zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. C. nedal súhlasné stanovisko k zmene druhu pozemku, považoval za právne irelevantnú. V tomto smere poukázal i na písomné Odborné stanovisko Pôdnej služby značky XXX/XXX-XXXX zo dňa 20. 07. 2016, kde bolo konštatované, že po vykonaní terénnej obhliadky a preštudovaní podkladov (letecké snímky, digitálnu vrstvu kultúrnych dielov, vektorovú vrstvu C-KN), šetrené územie týkajúce sa sporných parciel nesie rôznorodý charakter, pričom spôsob využívania pozemkov, heterogénnosť a veľkosť riešeného územia zamedzuje vykonať zmenu druhu pozemkov komplexne, a preto si vyžaduje toto územie geodeticky zamerať tie plochy, ktoré spĺňajú charakter poľnohospodárskej plochy v zmysle Prílohy číslo 8, vyhl. číslo 508/2004 Z. z., a že je

možné vykonať odčlenenie poľnohospodársky využívaných plôch od nepoľnohospodárskych najmä na časti pozemkov, ktoré sú zaregistrované v Systéme identifikácie poľnohospodárskych pozemkov. Ďalej zdôraznil, že členenie nie je potrebné vykonať na dvoch parcelách, ktoré predstavujú vhodnú plochu na preradenie do poľnohospodárskeho pôdneho fondu v celom rozsahu, a že ďalšiu časť pozemkov tvoria pozemky v súlade s evidovaným druhom pozemkov „zastavané plochy a nádvoría“, a v území predstavujú spevnené komunikácie, hospodárske budovy, obytné a schátralé domy a iné stavebné objekty, ktoré neslúžia bezprostredne poľnohospodárskej výrobe, ale vo väčšej časti slúžia fyzickým osobám a cestné komunikácie, slúžia fyzickým a právnickým osobám, aby sa mohli dostať k predmetným nehnuteľnostiam. Stotožnil sa s Odborným stanoviskom Pôdnej služby zo dňa 20. 07. 2016, že pozemky ktoré sú predmetom sporu, nemajú v celom žalovanom rozsahu charakter poľnohospodárskej pôdy, ale sú prevažne určené na nepoľnohospodárske účely. Žiadosť o záväzné stanovisko k zmene druhu označenia pozemku spoločnosti S. s.r.o. zo dňa 07. 04. 2019 ako užívateľa niektorých pozemkov na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej so žalovaným, označil za právne irelevantnú, keďže táto nemôže byť dôvodom vydania a navrátenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podľa žaloby. Dodal, že zmenou druhu pozemku podľa § 11 zák. č. 220/2004 Z. z. v platnom znení sa iba zosúladuje skutočný stav v teréne so stavom v evidencii nehnuteľností a sporné pozemky, ktorých vydania sa žalobca vo zvyšku domáhal, sú všetky v katastri nehnuteľností evidované v registri „C“ z čoho vyplýva, že údaj o druhu pozemku, je záväzný ak sa nepreukáže opak, čo je aj súladné s § 70 ods. 1 katastrálneho zákona č. 162/1995 Z. z. v platnom znení, podľa ktorého údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné ak sa nepreukáže opak. Vzhľadom na to, že žalobca do rozhodnutia vo veci, ako i po dobu trvania sporu nepreukázal rozhodnutie o zmene druhu pozemku, resp. nepreukázal, že pozemky s iným označením druhu pozemku ako poľnohospodárska pôda by slúžili bezprostredne poľnohospodárskej výrobe, považoval druh pozemku, uvedený v príslušnom liste vlastníctva za záväzný. Nakoľko ide o zastavané pozemky resp. aj iný druh pozemku, ktorý nie je poľnohospodárskou pôdou a žalobca sa teda domáhal vydania nehnuteľností, ktoré nemajú charakter poľnohospodárskej pôdy a nie je možné ich poľnohospodársky využívať, keďže žalobca nepredložil o tom dôkazy, preto vo zvyšku žalobu zamietol. Nejde totiž o nehnuteľnosti, ku ktorým je možné prinavrátiť vlastnícke právo a vydať ich podľa § 2 ods. 1 písm. a) reštitučného zákona. Dodal, že z ortofotomáp predložených žalovaným mal za preukázané, že ide o zastavané plochy, ostatné plochy a iné druhy pozemkov, najmä spevnené komunikácie a cesty, ktoré slúžia fyzickým a právnickým osobám na to, aby sa dostali k svojim nehnuteľnostiam a využívali ich na účel, za ktorým boli zriadené, teda na bývanie, preto nespĺňali podmienky vydania a navrátenia vlastníckeho práva podľa reštitučného zákona. Poukázalo zároveň na písomné vyjadrenie žalovaného zo dňa 28. 09. 2017, v ktorom podrobne citoval spôsob využitia každej spornej parcely s patričným kódom, z ktorého bolo možné zistiť presne účel využitia toho ktorého druhu pozemku a ani jeden kód neslúžil na poľnohospodársku výrobu. Podotkol, že niektoré parcely podľa spôsobu využitia tvoria nesúlad s druhom pozemku zapísaným v katastri nehnuteľností zo skutočným stavom ako napr. parc. registra „C“ č. XX XXX/X - trvalý trávny porast, spôsob využitia kód X - pozemok lúky a pasienok trvale porastený trávami alebo pozemok dočasne nevyužívaný pre trvalý trávny porast, pričom tento pozemok v skutočnosti tvorí dvor pri bytovke parc. č. XX XXX/XX, ako tomu bolo aj pri ďalších nehnuteľnostiach, ktoré sú evidované ako trvalý trávny porast so spôsobom využitia kód 7, preto nemohol rozhodnúť o vydaní týchto nehnuteľností.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko obe strany mali vo veci úspech len čiastočný. Takýto spôsob rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania považoval za spravodlivý s poukazom aj na skutočnosť, že v konaní došlo k uzavretiu dvoch mimosúdnych dohôd o vydaní a navrátení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania napadol odvolaním žalobca, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia žalobe aj v tejto časti, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) a f) CSP. Zvýraznil, že po čiastočnom späťvzatí žaloby a jej spresnení zostali predmetom žaloby nehnuteľnosti, ktoré majú evidovaný záväzný druh pozemku - trvalé trávne porasty, záhrady, vodné plochy, ostatné plochy, zastavané plochy a nádvoría. Dôvodil, že v súlade s § 2 zák. č. 161/2005 Z. z. sa vlastnícke právo navracia oprávnenej osobe k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu a táto je definovaná v § 2 písm. b) zák. č. 220/2004 Z. z. ako produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností (druh pozemku C-KN) ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. V tomto smere poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo95/2009. Argumentoval, že v súlade s § 70 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. sú údaje katastra uvedené v § 7

hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Zastal názor, že zo zákonných ustanovení ako aj z rozhodnutia NS SR vyplýva, že poľnohospodárskou pôdou sú okrem ornej pôdy aj trvalé trávne porasty a záhrady, pričom medzi žalovanými nehnuteľnosťami ktorých vydanie bolo rozsudkom súdu prvej inštancie zamietnuté sú nehnuteľnosti C-KN: parc. č. XXXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. XXXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. XXXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. XXXXX - záhrada o výmere XXX m2, parc. č. XXXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2 a parc. č. XXXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere XXXXX m2. Taktiež poľnohospodárskou pôdou (predtým poľnohospodárskym pôdnym fondom) sú nehnuteľnosti, ktoré bezprostredne neslúžia poľnohospodárskej výrobe, ale sú pre ňu nepostrádateľné a takými nehnuteľnosťami sú poľné cesty, vodné plochy a iné nehnuteľnosti dôležité pre poľnohospodársku výrobu. Zo žalovaných nehnuteľností tam patria nehnuteľnosti C-KN parc. č. XXXXXX/X - zast. plochy o výmere XXXX m2 (poľná cesta), parc. číslo XXXXX - zast. plocha o výmere XXXX m2 (poľná cesta), parc. č. XXXXX/X - zast. plocha o výmere XXXX m2 (poľná cesta), parc. č. XXXXX/X - zast. plocha o výmere XXXXX m2 (poľná cesta), novovytvorená parc. č. XXXXX/X - zast. plocha o výmere XXXX m2 (poľná cesta) (Geometrický plán č. X/XXXX), parc. č. XXXXX - zast. plocha o výmere XXXX m2 (poľná cesta), parc. č. XXXXX - zast. plocha o výmere XXXX m2 (poľná cesta) a parc. č. XXXXX - vodná plocha a výmere XXX m2. Ďalej uviedol, že u nehnuteľností bol preukázaný opak (Odborné stanovisko pôdnej služby vydané národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom č. XXX/XXX-XXXX zo dňa 20. 07. 2016) týkajúci sa údaju, ktorým je druh pozemku, pričom Pôdna služba vo svojom odbornom stanovisku jednoznačne stanovila, že pri nehnuteľnostiach parc. č. XXXXX/X - zast. plocha o výmere XXXX m2 a parc. č. XXXXX/X - zast. plocha o výmere XXXXX m2 ide o ornú pôdu. Ostatné nehnuteľnosti tvoriace predmet žaloby sú nehnuteľnosti, ktoré boli pôvodne, teda v čase ich odňatia, poľnohospodárskou pôdou, o ktorú sa štát riadnym spôsobom, teda so starostlivosťou riadneho hospodára nestaral a tieto nehnuteľnosti v súčasnosti evidované ako zastavané plochy a nádvoria zarástli kríkmi a náletovými drevinami a pôdna služba ich v odbornom stanovisku navrhla zaradiť do ostatných plôch. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti by bolo možné zmeniť na poľnohospodársku pôdu tak, ako aj v čase odňatia boli využívané, a to prostredníctvom na to určenej poľnohospodárskej techniky. Mal za to, že je len v záujme žalovaného, že túto pôdu nezürodnil a to len z toho dôvodu, aby nebol povinný mu ju ako oprávnenej osobe vydať. Jeho konanie preto považoval za rozporné s účelom reštitučného zákonodarstva, ktoré jednoznačne má byť vykladané tak, aby bolo v prospech oprávnenej osoby. Zvýraznil že účelom reštitučných zákonov je umožniť nápravu krívd spôsobených na majetku oprávnených osôb v predchádzajúcom režime vykonaný v rozpore so zásadami demokratickej spoločnosti. Argumentoval, že zák. č. 161/2005 Z. z. nadväzuje na zák. č. 503/2003 Z. z., ktorý priznával reštitučné nároky fyzickým osobám, z ktorého dôvodu majú oba zákony porovnateľnú právnu úpravu. Ich účelom je umožniť nápravu krívd spôsobených na majetku oprávnených osôb v predchádzajúcom režime. Dôvodová správa k zák. č. 161/2005 Z. z. uvádza, že jeho účelom je poskytnúť rovnakú ochranu vlastníctva fyzickým osobám, ako i cirkvám a náboženským spoločnostiam. Ak by sa tento zákon vykladal v neprospech oprávnených osôb a reštitučné výzvy cirkví by sa posudzovali podľa prísnejších kritérií, mal za to, že by došlo k porušeniu ústavného princípu rovnosti účastníkov konania. V tejto súvislosti poukázal na Nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 328/05, I. ÚS 12/2010 a I. ÚS 206/2010. Zastal názor, že nie je možné, aby súd prvej inštancie vyložil reštitučný zákon v neprospech oprávnenej osoby tak, že žalobu v časti zamietne na základe toho, že podľa názoru súdu sa nejedná a poľnohospodársku pôdu. Rozhodnutie označil za nesprávne a nevychádzajúce z vykonaného dokazovania, keď v zmysle § 2 písm. b) zák. č. 220/2004 Z. z. poľnohospodárskou pôdou je okrem ornej pôdy aj pôda s druhom pozemku trvalé trávne porasty a záhrady, ďalšie nehnuteľnosti sú nehnuteľnosti, ktoré sú poľnohospodárskou pôdou (poľnohospodárskym pôdnym fondom), hoci bezprostredne neslúžia poľnohospodárskej výrobe (poľné cesty, vodné toky), ale sú k obhospodarovaniu poľnohospodárskej pôdy potrebné, a pri nehnuteľnostiach, u ktorých sa preukáže iný druh pozemku platí preukázaný druh, čo mal súd aplikovať s ohľadom na odborné stanovisko pôdnej služby. Ostatné nehnuteľnosti, ktoré sú vedené ako zastavané plochy, podľa odborného stanoviska pôdnej služby predstavujú ostatné plochy, na ktorých rastú kroviny a náletové dreviny. Tvrdil, že tieto je možné zürodniť a vytvoriť z nich ornú pôdu, teda navrátiť ich do stavu v akom sa nachádzali v čase odňatia, pomocou poľnohospodárskej techniky. Odvolávajúci sa na ust. § 6 zák. č. 161/2005 Z. z., ktorý stanovuje, ktoré nehnuteľnosti nie je možné vydať uzavrel, že žalované nehnuteľnosti nenapĺňajú ani jednu skutočnosť uvedenú v § 6 písm. a) až e), a preto aj s poukazom na účel reštitučného zákona mu súd prvej inštancie mal žalované nehnuteľnosti vydať, a to napriek skutočnosti, že sú evidované ako zastavané plochy.

7. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalobca doposiaľ nepredložil súdu žiadne relevantné dôkazy, ktorými by bolo možné spochybniť dôveryhodnosť zápisu druhu pozemku, keďže údaj o druhu pozemku v zmysle § 70 ods. 2 veta prvá katastrálneho zákona je treba považovať za záväzný. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že vydať možno aj pozemky, ktoré nie sú v čase vydania poľnohospodárskou pôdou, pretože pre určenie druhu pozemku, ako poľnohospodárskej pôdy, má byť rozhodujúci údaj v čase odňatia. Ak je totiž v reštitučnom zákone ustanovené, že sa vlastnícke právo navracia k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu, tak vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré poľnohospodársku pôdu netvoria (v tomto prípade zastavané plochy a nádvoría) sa nevracia. Podľa jeho názoru, ust. § 6 reštitučného zákona iba bližšie upravuje, ktoré nehnuteľnosti nepodliehajú vôbec reštitúcii, a to aj v prípade že by boli v súčasnosti zapísané ako poľnohospodárska pôda, preto ho nemožno vykladať tak, že ak sa vlastníctvo nenavracia k pozemkom uvedeným v tomto paragrafe, tak sa vracia vlastníctvo ku všetkým ostatným pozemkom. Prezentoval, že v prípade zák. č. 161/2005 Z. z. sa vlastnícke právo vracia k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu a nie poľnohospodársky pôdny fond, z čoho vyplýva, že v prípade inej ako poľnohospodárskej pôdy, ktorú tvorí podľa § 2 písm. a) zák. č. 220/2004 Z. z. produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty, neprichádza do úvahy navrátenie vlastníckeho práva. Akcentoval, že predmetné nehnuteľnosti sa nachádzajú v extraviláne obce C. a prevažne tvoria časť poľných a miestnych verejných komunikácií, nádvoría pri stavbách a ostatných zastavaných ploch. Poukázal na ust. § 70 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a dôvodil, že podľa komentára k tomuto ustanoveniu sú údaje katastra zapisované zákonom ustanoveným postupom len na základe relevantných a hodnoverných podkladov a ten, kto ich používa koná v dobrej viere (ak mu nie je známe niečo iné). Osoby, ktoré spochybňujú hodnoverné údaje katastra sú povinné preukázať opak, t. j. vyvrátiť ich. Rovnako to platí aj pri spochybnení správnosti záväzných údajov katastra. Citoval dôvodovú správu k pôvodnému zneniu katastrálneho zákona, podľa ktorej vyvrátiť hodnovernosť a tým aj záväznosť možno právoplatným rozhodnutím kompetentného štátneho orgánu a na základe podnetu, ktorý katastrálny úrad po prešetrení uzná za oprávnený a takto vyvrátené údaje katastrálny úrad opraví. Ďalej uviedol, že zákonná úprava zmeny druhu pozemkov je ustanovená zák. č. 220/2004 Z. z. a prebieha postupom podľa § 9 až 11 tohto zákona. Konštatoval, že jediným relevantným dôkazom o opaku uvedeného v katastri nehnuteľností, prípadne nesúladu medzi skutočným stavom a údajmi katastra, je postup podľa § 10 zák. č. 220/2004 Z. z. umožňujúci zmenu kvalifikácie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársku a opačne, pričom však za inú než poľnohospodársku pôdu zák. č. 221/2004 Z. z. považuje tiež ostatnú plochu, vodnú plochu, zastavanú plochu a nádvorie, teda druh sporných pozemkov v prejednávanej veci. V tomto smere odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7Cdo/169/2016 zo dňa 14. 06. 2018 vydané v obdobnej veci medzi tými istými účastníkmi konania, kde predmetom bolo posúdenie otázky, či sú nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností druhovo označené ako zastavané plochy a nádvoría, vodné plochy a ostatné plochy spôsobilé na navrátenie vlastníckeho práva v zmysle zák. č. 161/2015 Z. z. a najvyšší súd vyslovil jednoznačný právny záver, podľa ktorého spôsobilým predmetom navrátenia vlastníckeho práva podľa § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 161/2005 Z. z. nie je iná než poľnohospodárska pôda, ktorej legálnu definíciu vo forme taxatívneho výpočtu obsahuje ust. § 2 písm. b) zák. č. 222/2004 Z. z. Za nesprávny označil názor žalobcu o nenavrátení vlastníckeho práva k pozemkom len v prípade ich zastavania stavbami vymenovanými v § 6 písm. b) zák. č. 161/2005 Z. z., keďže tam uvedené obmedzenie (v časti vety za bodkočiarkou) platí len na pozemky priľahlé k pozemkom zastavaným akoukoľvek stavbou (ktorej charakter nerozhoduje). Za rozporný považoval aj názor žalobcu, že úmyslom zákonodarcu po prijatí zák. č. 161/2005 Z. z. nebolo zúžiť rozsah vydania ako aj názor, podľa ktorého predmetom vydania má byť všetok majetok odňatý cirkvi v rozhodnom období, najmä v prípade, že tvoril pôvodnú hospodársku usadlosť a rozhodujúci je pôvodný stav. Vyzdvihol, že nielen uvedený predpis, ale aj pre všetky ostatné reštitučné predpisy na zmiernenie následkov, je pri vymedzovaní rozsahu odstraňovania v minulosti spôsobených majetkových krívd príznačné len „niektorých majetkových krívd“, čo treba interpretovať ako „nie všetky“. Mal za to, že závery súdu prvej inštancie o možnosti vydania nehnuteľností evidovaných ako zastavané plochy a nádvoría boli v súlade so zisteným skutkovým stavom a vychádzali zo správneho právneho posúdenia veci. V plnom rozsahu zotrval na svojich doterajších vyjadreniach pokiaľ išlo o nehnuteľnosti s uvedeným druhom pozemku zastavané plochy a nádvoría, ktoré nemožno považovať za poľnohospodársku pôdu, ku ktorej sa vracia vlastnícke právo. S poukazom na explicitnú úpravu § 2 zák. č. 161/2005 Z. z. a zák. č. 22/2004 Z. z. uzavrel, že dotknuté nehnuteľnosti sú v katastri nehnuteľností zapísané a vedené ako druh pozemku zastavané plochy a nádvoría a teda v ich prípade nejde o poľnohospodársku pôdu a ani o ostatné nehnuteľné veci označené v ust. § 2 zák. č. 161/2005 Z. z., ku ktorým by bolo možné vrátiť vlastnícke právo. Zdôraznil, že pri posudzovaní splnenia zákonom stanovených reštitučných podmienok

je v danom prípade potrebné vychádzať zo skutočnosti, že v súčasnosti je pozemok zastavaný, resp. z neho vytvorené pozemky sú zastavané. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov tak dospel k správny skutkovým zisteniam a správne interpretoval obsah použitej právnej normy, preto žiadal jeho rozsudok v napadnutej časti potvrdiť.

8. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

9. V tomto konaní sa žalobca žalobou, po pripustení jej ostatnej zmeny, domáhal podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. vydania ním špecifikovaných nehnuteľností v kat. úz. C., vedených na LV č. XXXX. Preskúmaným rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti týkajúcej sa vydania nehnuteľností v kat. úz. C. parc. č. XXXXX/X, XXXXX/X podľa geometrického plánu č. XX/XXXX, parc. č. XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/X podľa geometrického plánu č. XX/XXXX, parc. č. XXXXX/XX, XXXXX/XX podľa geometrického plánu č. XX/XXXX, parc. č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X podľa geometrického plánu č. XX/XXXX, parc. č. XXXXX/XX podľa geometrického plánu č. XX/XXXX, parc. č. XXXXX/X, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X a XXXXX/XX zapísané na LV č. XXXX zastavil. Žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcovi nehnuteľnosti v kat. úz. C. parc. č. XXXXX/X podľa geometrického plánu č. X/XXXX, parc. č. XXXXX/X podľa geometrického plánu č. X/XXXX a parc. č. XXXXX/X podľa geometrického plánu č. X/XXXX, všetky geometrické plány vyhotovené W. C. O. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. G. absenciu odvolania strán sporu rozsudok súdu prvej inštancie v zastavujúcej a vyhovujúcej časti nadobudol právoplatnosť. Predmetom odvolacieho konania tak zostala zamietajúca časť rozsudku napadnutá odvolaním žalobcu, týkajúca sa vydania nehnuteľností v kat. úz. C., zapísaných na LV č. XXXX ako parc. č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X XXXXX/X, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX a nadväzujúci výrok o náhrade trov konania.

10. Úvodom je potrebné uviesť, že predmet zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam vymedzuje jeho § 1, podľa ktorého zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu, a prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení zák. č. 97/2002 Z. z. a 125/2016 Z. z. (ďalej len zák. č. 282/1993 Z. z.). Účelom oboch týchto reštitučných zákonov je náprava niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam, vrátane ich nižších organizačných zložiek s vlastnou právnou subjektivitou v rozhodnom období poznačenom potláčaním ich práv. Dôvody navrátenia vlastníctva oprávnenej osobe k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce zák. č. 161/2005 Z. z. definuje v § 3 ods. 1 písm. a/ - j/; za oprávnenú osobu označuje registrovanú cirkev a náboženskú spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnou subjektivitu a ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 08. 05. 1945, židovským náboženským obciam od 02. 11. 1938 do 01. 01. 1990 (§ 2 ods. 2). Na účely tohto zákona je povinnou osobou právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží (§ 4 ods. 1). Podmienkou pre navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa zák. č. 161/2005 Z. z. bolo, aby si oprávnená osoba toto právo uplatnila voči povinnej osobe písomnou výzvou do 30. 04. 2006, zároveň s preukázaním skutočností podľa § 3 a v prípade, že povinná osoba nevyhovie jej výzve alebo ak jej sídlo nie je známe, oprávnená osoba si musela svoje nároky uplatniť na súde do 12 mesiacov od doručenia výzvy, a to pod sankciou zániku práva (§ 5 ods. 1, 3).

11. V prejednávanej veci strany neučinili sporným, že žalobca je oprávnenou osobou a žalovaný povinnou osobou podľa zák. č. 161/2005 Z. z., že sporom dotknuté nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu z dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. c/ alebo podľa § 3 ods. 1 písm. f/, ako osvedčujú zápisy v

pkn. vl. č. XXX, XXXX a XXXX kat. úz. C. a že žalobca si svoje právo na navrátenie vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam uplatnil u žalovaného včas písomnou výzvou zo dňa 13. 01. 2006 a po jej bezúspešnosti na súde prvej inštancie žalobou dňa 19. 01. 2007 (písomná výzva doručená žalovanému dňa 19. 01. 2006). V tomto smere súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia poskytol i rozsiahlu skutkovú a právnu argumentáciu, ktorú preberá ako vlastnú i odvolací súd, preto ju opakovať duplicitne nebude a na ňu len v ďalšom poukazuje. Spornou zostala iba otázka, či nehnuteľnosti, ktorých navrátenia vlastníckeho práva a vydania sa žalobca domáha a voči ktorým bola žaloba zamietnutá sú spôsobilým predmetom vydania v zmysle § 2 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z.. Súd prvej inštancie totiž v zamietajúcej časti svoje rozhodnutie založil na závere, že tieto nehnuteľnosti nie sú poľnohospodárskou pôdou, v čom žalobca vzhliadol nesprávne právne posúdenie veci.

12. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria a/ poľnohospodársku pôdu, b/ hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, c/ lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním a d/ podiely spoločnej nehnuteľnosti.

13. Zák. č. 161/2005 Z. z. pre bližšiu špecifikáciu pojmu „poľnohospodárska pôda“ odkazuje na zák. č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a v zmene zák. č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 220/2004 Z. z.).

14. Podľa § 2 písm. b/ zák. č. 220/2004 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie poľnohospodárskou pôdou produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty.

15. Podľa § 70 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len Katastrálny zákon), údaje katastra, a to údaje o právach k nehnuteľnostiam, parcelné číslo, geometrické určenie nehnuteľnosti, druh pozemku, geometrické určenie a výmera katastrálneho územia, názov katastrálneho územia, výmera poľnohospodárskej jednotky alebo lesnej hospodárskej jednotky, alebo organizačnej jednotky, údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach, údaje bodových poliach, ako aj štandardizované geografické názvy sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Záväzným údajom katastra nie je druh pozemku evidovaného ako parcela registra.

16. Ohľadne spôsobilosti predmetu cirkevnej reštitúcie a k aplikácii ust. § 2 ods. 1 v spojení s § 6 zák. č. 161/2005 Z. z. sa jednoznačne vyjadril už NS SR v uznesení zo dňa 14. 06. 2018 sp. zn. 7Cdo/169/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 75/2009. Zaujal právny názor, že spôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva podľa § 2 ods. 1 písm. a/ tohto zákona nie je iná než poľnohospodárska pôda, ktorej legálnu definíciu vo forme taxatívneho výpočtu obsahuje ust. § 2 písm. b/ zák. č. 220/2004 Z. z. a podľa § 2 ods. 1 písm. b/ výlučne stavby. Z odôvodnenia tohto judikátu tiež vyplýva, že druh pozemku zapísaného v katastri je nutné posudzovať v čase nadobudnutia účinnosti zák. č. 161/2005 Z. z., resp. v čase urobenia reštitučnej výzvy. Nie je rozhodujúci predchádzajúci charakter nehnuteľnosti. Inak povedané, vlastnícke právo sa vracia k tým nehnuteľnostiam, ktoré v čase prijatia právneho predpisu a uplatnenia si reštitučného nároku výzvou podľa § 6 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. tvoria poľnohospodársku pôdu tak, ako ju vymedzuje zák. č. 220/2004 Z. z.

17. K totožnému záveru dospel Najvyšší súd SR i v rozsudku zo dňa 26. 11. 2020 sp. zn. 5Cdo/27/2017, podľa ktorého ust. § 2 ods. 1 písm. a/ zák. č. 161/2005 Z. z. je potrebné vyložiť tak, že vlastnícke právo sa vracia k tým nehnuteľným veciam tvoriacim poľnohospodársku pôdu, ktoré v čase prijatia tohto reštitučného zákona i v čase ich vrátenia tvoria poľnohospodársku pôdu (definovanú v ust. § 2 písm. b/ zák. č. 220/2004 Z. z.) a - akceptujúc právny názor Ústavného súdu SR uvedený v náleze III. ÚS 342/2017 z 25. 10. 2017 - aj také nehnuteľnosti, ktoré síce z hľadiska formálneho, teda podľa údajov zapísaných v katastri nehnuteľností sú zapísané inak ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty, avšak v skutočnosti sú reálne využívané na poľnohospodárske účely. V tejto súvislosti dôvodil, že „pri interpretácii ust. § 2 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. je správne aplikovať gramatickú (jazykovú) metódu, ktorá tvorí jednu zo základných výkladových metód, teda o doslovný výklad, ktorý by mal byť pri interpretácii právnej normy v zásade pravidlom, pretože najviac zodpovedá

skutočnému obsahu interpretovanej právnej normy. Je zrejme, že zákonodarca tým, že v ustanovení § 2 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. jednoznačne uviedol, že „vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu (atď.)“, teda, že použil prítomný čas, a odkazom na definíciu poľnohospodárskej pôdy zákonom č. 220/2004 Z. z., zadefinoval súbor nehnuteľných vecí, ktorý má podliehať režimu navrátenia vlastníckeho práva tak, že je potrebné vychádzať z druhu (charakteru) nehnuteľnosti v čase prítomnom, a teda v čase prijatia tohto reštitučného zákona. Zákonodarca totiž predmet zákona definoval veľmi detailne a označil ho druhovo ako poľnohospodársku pôdu, na rozdiel napríklad od zákona č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam, ktorý v § 1 ods. 2 definuje ako predmet vydania akékoľvek nehnuteľné veci bez ohľadu na ich druhové označenie, či už v čase prijatia zákona, vydania veci alebo jej odňatia. Zákon č. 161/2005 Z. z. nemá ani žiadne také ustanovenie ako napríklad zákon č. 229/1991 Z., z. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, ktorý síce v ustanovení § 1 tiež definuje vydávané nehnuteľnosti druhovo ako pôdu tvoriacu poľnohospodársky, či lesný pôdny fond v čase svojho vydania, avšak v ustanovení § 30 rozsah vydávaných vecí definovaných § 1 cit. zákona rozširuje aj z hľadiska využitia nehnuteľností na daný účel v čase odňatia, t. j. podľa stavu v minulosti. Teda i z toho, že zák. č. 161/2005 Z. z. nemá výslovné ustanovenie o rozšírení predmetu vydania na nehnuteľné veci aj z hľadiska ich využitia v minulosti (napr. v čase odňatia) možno vyvodiť, že zákonodarca nemal v úmysle takéto rozšírenie predmetu vrátenia vlastníckeho práva k (taxatívne vymedzeným) nehnuteľným veciam“.

18. Rovnaký právny názor ohľadne nehnuteľných vecí, ktoré v zmysle § 2 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. môžu byť spôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva bol vyslovený i v ďalších rozhodnutiach Najvyššieho údu SR napr. rozsudok zo dňa 30. 06. 2020 sp. zn. 2Cdo/95/2019, rozsudok zo dňa 29. 07. 2020 sp. zn. 2Cdo/162/2019.

19. V prejednáwanej veci z hľadiska skutkového stavu bolo preukázané, že odvolaním dotknuté nehnuteľnosti sú vedené na LV č. XXXX kat. úz. C. ako parc. registra „C“ - zastavané plochy a nádvorcia (parc. č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX/X), ostatné plochy (parc. č. XXXXX) a vodné plochy (parc. č. XXXXX). Vo vzťahu k týmto nehnuteľnostiam, odvolací súd so zreteľom na právny záver vyjadrený v zhora uvedených rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ktorý sa presadí aj v preskúmvanej veci, si ako správny osvojil záver prvoinštančného súdu, že tieto nie sú spôsobilé byť predmetom vydania podľa § 2 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. Ani jedna z týchto nehnuteľností totiž nezodpovedá kritériu vyplývajúcemu z § 2 ods. 1 písm. a/ zák. č. 161/2005 Z. z., keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že tieto nehnuteľnosti podľa údajov katastra nehnuteľností nie sú poľnohospodárskou pôdou, a preto nepodliehajú režimu ust. § 2 zák. č. 161/2005 Z. z., pričom žalobca v priebehu konania ani nepreukázal, že sú reálne využívané ako poľnohospodárska pôda (resp. na poľnohospodárske účely). V tomto smere odvolací súd konštatuje vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie stotožniac sa s jeho skutkovými aj právnymi závermi a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie jeho rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie v postačujúcej miere vyjadril i k námietkam žalobcu, týkajúcich sa interpretácie zák. č. 161/2005 Z. z. a č. 220/2004 Z. z., alebo stavu, ktorý treba považovať za určujúci z hľadiska splnenia podmienok na vydanie nehnuteľností podľa zák. č. 161/2005 Z. z., ako i unesenia dôkazného bremena žalobcom, ktoré ho v konaní zaťažovalo. Odvolací súd zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. Odlišná situácia však je, pokiaľ ide o nehnuteľnosti v kat. úz. C. vedené na LV č. XXXX ako parc. registra „C“ č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/X a XXXXX/X všetky ako trvalé trávne porasty a parc. č. XXXXX ako záhada. Svoje zamietajúce rozhodnutie vo vzťahu k týmto nehnuteľnostiam odôvodnil len s odvolávkou na písomné vyjadrenie žalovaného zo dňa 28. 09. 2017 na č. I. 796 spisu, v ktorom žalovaný podrobne rozviedol každú parcelu, kde citoval spôsob jej využitia s patričným kódom, z ktorých je možné zistiť presne účel využitia toho ktorého druhu pozemku a ani jeden kód, teda spôsob využitia neslúži na poľnohospodársku výrobu, a teda nie je poľnohospodárskou pôdou podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona. Konštatoval tiež, že niektoré parcely podľa spôsobu využitia tvoria nesúlad druhu pozemku podľa katastra so skutočným stavom a ako príklad uviedol parc. č. XXXXX/X - trvalý trávny porast, ktorý v skutočnosti je dvorom pri bytovke parc. č. XXXXX/XX. Keďže takto to bolo aj pri ďalších

nehnutelnostiach, ktoré sú evidované ako druh pozemku trvalý trávny porast so spôsobom využitia kód 7 vyvodil, že tieto nehnuteľnosti nie je možné žalobcovi vydať.

21. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktoré je implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“). Odôvodnenie je tou časťou rozhodnutia, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu.

22. Aj v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) platí, že riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

23. Zhorauvedené odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti však naň kladené požiadavky nespĺňa, keď jasne a zrozumiteľne nedáva odpovede na všetky právne a relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Absentujú v ňom skutkové zistenia súdu ohľadne každej jednotlivej nehnuteľnosti, pričom v tomto smere je absolútne nepostačujúci odkaz na vyjadrenie žalovaného. Zvlášť za situácie, keď podľa údajov katastra nehnuteľností ide o pozemky, ktoré sú evidované ako trvalé trávne porasty a záhrada, a teda v zmysle § 2 písm. b/ zák. č. 220/2004 sú poľnohospodárskou pôdou, ktorá je predmetom navrátenia vlastníctva podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zák. č. 161/2005 Z. z. Bolo tak povinnosťou súdu prvej inštancie, v odôvodnení rozhodnutia uviesť, na základe ktorých skutkových zistení, vyplývajúcich z vykonaných dôkazov vyvodil preukázanie opaku hodnovernosti a záväznosti údajov katastra nehnuteľností o druhu každého z týchto sporných pozemkov a následne poskytnúť presvedčivú právnu argumentáciu, či sú (ne) spôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva. Pokiaľ tak neučinil, jeho rozhodnutie v tejto časti je nutné považovať za nepreskúmateľné, čím sa súd prvej inštancie dostal mimo limitov práva na spravodlivý proces, z ktorého dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti, týkajúcej sa nehnuteľností v kat. úz. C. zapísaných na LV č. XXXX ako parc. č. XXXXX/X, parc. č. XXXXX/X, parc. č. XXXXX/XX, parc. č. XXXXX, parc. č. XXXXX/X a parc. č. XXXXX/X podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

24. V ďalšom konaní súd prvej inštancie po prípadnom doplnení dokazovania opätovne vo veci rozhodne v naznačenom smere, pričom svoje rozhodnutie odôvodní zákonom zodpovedajúcim spôsobom, vypořádajúc sa v ňom i s námietkami žalobcu vznesenými v jeho odvolaní, týkajúcimi sa už len nehnuteľností, dotknutými týmto zrušujúcim rozsudkom odvolacieho súdu. Zároveň rozhodne i o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie

je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).